

Załącznik
do uchwały Nr/2024
Rady Gminy w Chełmży
z dnia

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OFIAR DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE CHEŁMŻA
NA LATA 2024 – 2030**

Wprowadzenie

Przeciwdziałanie przemocy domowej jest zadaniem gminy określonym między innymi w ustawie o pomocy społecznej, gdzie jednym z powodów udzielania pomocy osobom i rodzinom jest przemoc domowa. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Działania określone w niniejszym programie realizowane będą głównie przez zespół interdyscyplinarny, powołany przez Wójta Gminy Chełmża oraz powołane przez zespół grupy diagnostyczno-pomocowe.

W 2017 roku opracowano pierwszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym celem programu było zmniejszenie skali tego zjawiska poprzez profilaktykę i szereg działań przeciwdziałających, a także ochrona osób doświadczających przemocy, szkolenia specjalistów pracujących z osobami uwięzionymi w przemoc, jak również podejmowano działania wobec sprawców przemocy. Wszystkie te zadania realizowane były przez zespół interdyscyplinarny, który rozpatrywał i prowadził wszystkie procedury Niebieskiej Karty, poprzez powołane do tego grupy robocze. Obsługę organizacyjno-techniczną zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży. Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. W celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej przewidziano szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy, różnorodne działania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz postępowania wobec osób stosujących przemoc.

Niniejszy dokument stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Chełmża.

I. PODSTAWY PRAWNE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w Gminie Chełmża został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Są to:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2023, poz. 40 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r., poz. 1138, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1805 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 165 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023r., poz. 172 z późn. zm.).

Treść i postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej są spójne z najważniejszymi krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy w rodzinie, tj.:

- Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030;
- Strategią rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Chełmża na lata 2020- 2024 przyjętej uchwałą Nr XXIII/140/20 z dnia 28 stycznia 2020 r.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc to zjawisko występujące coraz powszechniej. Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych zagrażających bezpieczeństwu, w tym przemocą domową. Każdy intuicyjnie rozumie, czym jest przemoc w rodzinie. Istnieje ustawowa definicja tego zjawiska. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej charakteryzuje przedmiot swoich regulacji i odniesień. Nowelizacja ustawy antyprzemocowej zmienia ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcia - „**przemoc w rodzinie**” zastąpiono terminem „**przemoc domowa**”, natomiast „**ofiara**” określono, jako „**osoba doznająca przemocy domowej**”.

Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „**osoby stosującej przemoc domową**” wcześniej nazywaną „**sprawcą**”. Zmienił się (rozszerzył) również krąg osób objętych ochroną, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej, jako „**osoby doznającej przemocy domowej**”. Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „Niebieskie Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z nowelą, d e f i n i c j a przemocy domowej brzmi: *"należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej"*. Nowelizacja wprowadza do powyższej definicji nowe elementy: żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy domowej.

W szczególności, przemocą domową będą działania lub zaniechania:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Natomiast o znęcaniu się stanowi artykuł 207 Kodeksu karnego:

§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 – 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Nowelizacja Ustawy rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej. Obejmować on teraz będzie:

- Małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione,

- Wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - Wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
 - Rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
 - Osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych,
 - Rodzeństwo i ich małżonków,
 - Osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych,
 - Zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - Osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - Osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej
- Niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- Małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc domowa przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Czynniki ryzyka przemocy:

1) Normy społeczne i kulturowe

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności sprawcy i bezradności ofiary, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do integrowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, ofiary rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, zaś z kolei sprawcy nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych;

2) Dziedziczenie wzorca przemocy

Przemoc bywa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów. Jednak uczeniu się i naśladowaniu podlega jedynie pewien rodzaj agresywnej reakcji, a nie konkretne zachowanie, np. bicie w określony sposób lub określonym narzędziem;

3) Uzależnienie i nadużywanie alkoholu

Badania dowodzą, że większość sprawców przestępstw popełnionych przy użyciu przemocy, jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu i narkotyków). Także wiele sprawców przemocy domowej krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo, że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym, jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Około 60% pacjentów leczenia odwykowego przyznaje, że ma problemy związane z przemocą wobec najbliższych.

4) Środowisko społeczne

Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne,

a także nawarstwianie się różnych problemów może wywołać frustracje. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy w rodzinie. Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz - osobistego lub instytucjonalnego - w sposób znaczący może wpłynąć na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

KRYTERIA PRZEMOCY – mówimy o przemocy, gdy zachodzą następujące kryteria:

- Intencjonalność – działania sprawcy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia ofiary i zadawania jej bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Sprawca jest przekonany, że tylko on wie, co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.
- Dysproporcja siły – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także o przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku z opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych ataków przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca – coraz bardziej silny i bezkarny.
- Naruszenie godności i praw – sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.).
- Powodowanie cierpienia i szkód – ofiary przemocy doznają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

RODZAJE PRZEMOCY, CYKLE I FAZY:

W literaturze znaleźć możemy wiele opisów rodzajów przemocy, jeden z nich wymienia poniższe rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia,
- **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności,
- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu,

- **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy,
- **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

- Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe, partner staje się drażliwy, każdy drobiazg wyprowadza go z równowagi, jest ciągle spięty i poirytowany, a swoje emocje wyładowuje na partnerce.
- Faza ostrej przemocy – w tej fazie napięcie, które narastało w partnerze znajduje upust, następuje wybuch agresji, wywołany jakimś drobiazgiem np. opóźnienie posiłku lub pozostawienie jakiejś rzeczy w danym miejscu. Sprawca wpada w szał, a zachowania agresywne mogą objawiać się biciem pięściami, kopaniem, grożeniem bronią, duszeniem. Można też zaobserwować również silne natężenie agresji słownej.
- Faza miodowego miesiąca – w momencie, kiedy sprawca wyładował już swoje emocje i wie, że przekroczył różne granice, zmienia się w zupełnie inną osobę. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej i to się więcej nie powtórzy. Dzięki temu zachowaniu partnera, osoba doświadczająca przemocy zaczyna wierzyć, że jednak jej ukochany się zmienił i naprawdę niedawny akt przemocy był tylko incydentem. Faza miodowego miesiąca jednak mija i niebawem zatacza krąg, a wtedy znowu pojawia się faza narastania napięcia. Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle skracają się fazy miodowego miesiąca, a wydłużają i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtownej przemocy.

Przedstawione fazy cykli nie mają żadnej regularności czasu trwania i często przybierają na sile. Sprawca uczony jest przez ofiarę na ile może sobie pozwolić i że w rzeczywistości nie są w stanie wytrzymać napięcia oczekiwania na atak i sam wywołuje awanturę żeby przyspieszyć fazę miesiąca miodowego. Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje nie tylko dla samej osoby doświadczającej przemocy, ale także dla całego społeczeństwa. Jest bezsprzecznie zjawiskiem negatywnym i mającym ogromny wpływ na rozwój człowieka na wszystkich etapach jego życia. Odciska ona głębokie piętno na psychice osób doświadczających przemocy, niszcząc ich osobowość. Jest przyczyną różnych zaburzeń psychicznych. Osoby doświadczające przemocy charakteryzują się nadmierną czujnością, zewsząd wyczekują sytuacji

zagrożenia, są nadmiernie pobudzone, często dotyczą je koszmary senne oraz dolegliwości psychosomatyczne. Takie traumatyczne wydarzenia mogą również „niszczyć” kontakty społeczne, przyjaźń, miłość oraz przywiązanie do rodziny.

W celu przeciwdziałania przemocy konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom, jaki ofiarom przemocy.

III. DIAGNOZA DO GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030

Warunkiem prowadzenia skutecznej walki z problemem przemocy domowej jest kooperacja wielu instytucji oraz interdyscyplinarność podejmowanych przez nie działań. Wszystkie instytucje i placówki w gminie powinny podejmować ścisłą współpracę tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy.

Problematyka przemocy domowej dotyczy niestety również mieszkańców gminy Chełmża.

Na terenie gminy funkcjonują służby, które prowadzą działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, takie jak: np.: zespół interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Obszar działań wymienionych instytucji obejmuje w szczególności: konsultacje, poradnictwo, terapię osób uzależnionych, ofiar i sprawców przemocy, działania w ramach procedury Niebieskie Karty, udzielenie wsparcia finansowego, przygotowywanie i realizację społecznych kampanii edukacyjnych, informowanie na temat dostępnych usług pomocowych, edukację dotyczącą zjawiska przemocy oraz wiele innych.

Ze zjawiskiem przemocy w swojej codziennej pracy stykają się również funkcjonariusze policji, pracownicy placówek oświatowych, a także pracownicy placówek ochrony zdrowia.

Zadaniami funkcjonariuszy policji są w szczególności: realizacja procedury Niebieskie Karty, podejmowanie interwencji, monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy, udzielanie informacji na temat możliwych form pomocy, zatrzymanie sprawcy przemocy,

jeżeli stwarza zagrożenie dla ludzkiego życia lub zdrowia, wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy itp.

W obszarze działań pracowników placówek oświatowych znajdują się: realizacja programów w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy, udział w społecznych kampaniach edukacyjnych, realizacja procedury Niebieskie Karty, obserwacja symptomów przemocy i reagowanie na nie w sposób efektywny, wspieranie i współpraca z rodzinami z dziećmi.

Placówki ochrony zdrowia prowadzą diagnostykę, udzielają pełnej informacji o możliwościach pomocy i wsparcia a także realizują procedurę Niebieskie Karty.

Procedura Niebieskie Karty

Zespół interdyscyplinarny w gminie Chełmża zajmuje się procedurą Niebieskiej Karty od 2011 r. Z analizy dokumentów wynika, iż osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy domowej w większości byli to mężczyźni zaś ofiarami ich żony lub partnerki.

Tabela Nr 1. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych przez instytucje

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Ośrodek Pomocy Społecznej	0	1	0
Policja	8	12	14
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki oświaty	0	0	0
Placówki służby zdrowia	0	0	0
Razem	8	13	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zespołu interdyscyplinarnego.

W gminie Chełmża najczęściej procedurę wśród przedstawicieli służb instytucji uprawnionych do wszczęcia procedury zdecydowanie dominowała policja. Funkcjonariusze policji niejednokrotnie byli wzywani do awantur domowych, a podczas interwencji podawane przez osoby poszkodowane informacje dawały podejrzenie stosowania przemocy domowej. Dane te nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie gminy. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemyanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiąże się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Dane zawarte w tabeli nr 2 przedstawiają liczbę osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinach, w których wszczęto procedurę Niebieskie Karty. Z analizy danych wynika, że na terenie Gminy Chełmża osobami najczęściej stosującymi przemoc są zdecydowanie mężczyźni.

Tabela nr 2. Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinach, w których wszczęto procedurę NK

	2021 rok	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin w których wszczęto procedurę NK	13	13	11
Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej w tym:	7	11	12
- kobiety	0	1	1
- mężczyźni	7	10	11
- nieletni	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zespołu interdyscyplinarnego

Dane zawarte w tabeli nr 3 przedstawiają liczbę prowadzonych i zakończonych w danym roku procedur Niebieskiej Karty oraz wiążących się z tym liczbą posiedzeń grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych.

Tabela nr 3. Liczba prowadzonych i zakończonych w danym roku procedur oraz liczba posiedzeń grup roboczych/ diagnostyczno-pomocowych

	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Liczba prowadzonych procedur	15	18	21
Liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	7	11	19
Liczba zakończonych procedur z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	3	0	0
Liczba posiedzeń grup roboczych	70	58	83

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zespołu interdyscyplinarnego

Analiza zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Chełmża sporządzono w oparciu o funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, w tym ilości prowadzonych procedur Niebieskiej Karty, współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatu Policji w Chełmży.

Gminny zespół interdyscyplinarny

Zarządzeniem Nr 88/23 Wójta Gminy Chełmża z dnia 21 września 2023 r. oraz 116A/23 z dnia 01.12.2023 r. powołano nowy skład zespołu interdyscyplinarnego w gminie Chełmża. W skład zespołu interdyscyplinarnego weszli przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policji, placówek oświatowych z terenu gminy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Sądu Rejonowego w Toruniu (kuratora).

Wskazane działania wykonywane są w szczególności poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy

w środowisku lokalnym;

5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;

6) tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Zadania grup roboczych/ diagnostyczno-pomocowych to w szczególności:

- opracowanie i realizacji planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;

- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;

- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Głównym celem działalności zespołu interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinach doświadczających przemocy oraz stworzenie systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwięzionych w przemoc domową.

Wskazane działania wykonywane są w szczególności poprzez:

1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;

2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;

3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;

4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;

5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;

6) tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Zadania grup roboczych/ diagnostyczno-pomocowych to w szczególności:

- opracowanie i realizacji planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;

- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;

- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Głównym celem działalności zespołu interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinach doświadczających przemocy oraz stworzenie systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Działalność zespołu interdyscyplinarnego w gminie Chelmża

Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego zwołuje Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego. Od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r. odbyły się 4 spotkania członków zespołu interdyscyplinarnego, podczas których realizowano następujące zadania:

- omawiano sprawy związane z bieżącym funkcjonowaniem grup roboczych;
- omawiano dokumenty z grup roboczych/ diagnostyczno-pomocowych;
- przedstawiano raporty, sprawozdania i inne dokumenty dotyczące zjawiska przemocy w rodzinach,
- omawiano również nowe instrumenty i narzędzia przeciwdziałania przemocy domowej,
- omawiano wyniki przeprowadzonej zewnętrznej kontroli zespołu interdyscyplinarnego.

W 2023 r. odnotowano wzrost liczby Niebieskich Kart w stosunku do lat poprzednich. Można przypisać to zmianom w społeczeństwie i w relacjach wynikających z padującej pandemii.

Działania realizowane w 2023 roku przez zespół interdyscyplinarny stanowiły także odpowiedź na lokalne potrzeby, które były zdiagnozowane m.in. w trakcie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”. Z przebiegu spotkań grup roboczych wynikało, iż interdyscyplinarność ma wiele zalet – przede wszystkim szybki i pełny przepływ informacji między instytucjami, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i wykluczających się wzajemnie. Członkowie grup spotykali się w trybie interwencyjnym, a skład członków był ruchomy i zależny od indywidualnych potrzeb poszczególnych rodzin. W grupach roboczych brali udział dzielnicowi, w których rewirze zamieszkiwała dana rodzina, pracownicy socjalni, oraz przedstawiciele placówek oświatowych, do których uczęszczały dzieci zagrożone przemocą oraz przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Członkowie poszczególnych grup opracowywali i realizowali indywidualny plan pomocy rodzinie, diagnozowali i monitorowali sytuację rodziny oraz wspierali osoby doświadczające przemocy poprzez pomoc psychologa.

IV. ANALIZA SWOT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Opracowana diagnoza problemu przemocy domowej, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej umożliwiły sporządzenie analizy SWOT(ang. Strengths –mocne strony, Weaknesses –słabe strony, Opportunities – szanse, Threats –zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Chełmża.

MOCNE STRONY (Strengths) – są to czynniki wewnętrzne, pozytywne - atuty, walory, zalety gminy, które w sposób pozytywny wyróżniają ją w otoczeniu.

- Dobre rozpoznanie środowiska przez pracowników socjalnych,
- Zaangażowanie oraz współpraca wielu podmiotów: policji, placówek oświatowych, ośrodków zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, kuratorzy sądowi/ społeczni, organizacje pozarządowe w działanie na rzecz dzieci i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- Nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania lub jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, Policja oraz Żandarmeria Wojskowa,
- Bezpłatne poradnictwo prawne, w tym również dla osób dotkniętych przemocą,
- Bezpłatne wyjazdy dzieci z rodzin dotkniętych przemocą na kolonie letnie, w ramach wsparcia z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży działań informacyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy domowej jako forma edukacyjna, profilaktyczna i motywująca do zachowania poprawności zachowania, w tym zaprzestaniu stosowania.

SŁABE STRONY (Weaknesses) - są to czynniki wewnętrzne negatywne będące konsekwencją problemów społecznych i ograniczeń zasobów w gminie

- Długi okres rozstrzygania spraw w sądach,
- Zatajanie przez członków rodziny i bliskich przemocy domowej,
- Wycofanie zeznań przez osoby doznające przemocy, co utrudnia udzielenie pomocy,

- Powiązanie zjawiska przemocy z innymi szkodliwymi zjawiskami, tj. uzależnienia, ubóstwo,
- Brak zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie wystarczającej liczby miejsc w ośrodkach wsparcia,
- Brak mieszkań socjalnych dla osób doświadczających przemocy,
- Brak w gminie grup wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,
- Zbyt mała dostępność do specjalistów: psychologa, terapeuty rodzinnego,
- Wpływ pandemii i izolacji społecznej na wzrost przemocy domowej, a w tym także na trudność w rozpoznaniu osób doświadczających przemocy domowej,
- Niechęć do reagowania i zgłaszania przypadków występowania przemocy domowej.

SZANSE (Opportunities) - są to wszystkie istniejące lub przewidywane czynniki i zjawiska zachodzące w tworzeniu gminy, które mogą stać się impulsem do jej rozwoju

- Zmiana postaw społecznych,
- Zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania przemocy domowej, a także cyber przemocy,
- Możliwość realizowania programów profilaktycznych, warsztatów zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanej do dzieci i młodzieży,
- Integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez zespół interdyscyplinarny oraz rozwiązywanie problemów poszczególnych rodzin przez grupy diagnostyczno-pomocowe,
- Zwiększająca się dostępność specjalistycznego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w placówkach oświatowych, tj. dostępność psychologów i pedagogów szkolnych,
- Możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa,
- Zmiana postaw społecznych, obalanie mitów i stereotypów o tematyce przemocy,
- Zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy domowej,
- Wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym wprowadzenie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ZAGROŻENIA (Threats) – są to zewnętrzne negatywne czynniki i zjawiska zachodzące w otoczeniu gminy, które mogą stanowić barierę w jej funkcjonowaniu

- Niska skuteczność programów terapeutycznych kierowanych do osób uzależnionych oraz programów korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do sprawców przemocy,
- Niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy ze strony rodzin,
- Utrzymujące się w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy oraz przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej,
- Istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy,
- Poczucie bezsilności, bezradności wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy, a w tym możliwość wypalenia zawodowego wśród pracowników,
- Występowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu i substancji psychoaktywnych wpływających na występowanie przemocy domowej,
- Zagrożenie dla życia rodzinnego ze strony uzależnień behawioralnych,
- Osłabienie autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych,
- Negatywne skutki społeczne epidemii COVID-19.

V. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Głównym celem wyznaczonym w programie jest:

- a) zwiększenie skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Chełmża,
- b) osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.

Poniższe cele i kierunki działań są zgodne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

1. CEL SZCZEGÓŁOWY: zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenia dostępności pomocy.

Kierunki działań:

1. Aktywna działalność zespołu interdyscyplinarnego.
2. Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych.
3. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”.

4. Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej.
5. Realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej.
6. Opracowanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej.
7. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej.
8. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.
9. Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
10. Publikowanie na stronie internetowej gminy Chełmża informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwięzionych w zjawisko przemocy domowej.

Wskaźniki:

- a) liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego,
- b) liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- c) liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- d) liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- e) liczba złożonych Niebieskich Kart,
- f) liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- g) liczba osób korzystających z poradnictwa,
- h) liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- i) liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- j) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- k) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- l) liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,

- m) liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- n) liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

2. CEL SZCZEGÓŁOWY: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową

Kierunki działań:

1. Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych.
2. Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową.
3. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową.
4. Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.
5. Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Wskaźniki:

- a) liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- b) liczba osób uczestniczących w ww. programach,
- c) liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub programów psychologiczno-terapeutycznych,
- d) liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- e) liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- f) liczba złożonych zawiadomień ws. wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- g) liczba skierowanych wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. CEL SZCZEGÓŁOWY: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działań:

1. Podejmowanie działań związanych ze zjawiskiem występowania przemocy domowej na terenie gminy Chełmża (m.in. diagnoza, ewaluacja).
2. Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy.
4. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp..
5. Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od przemocy, krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców.
6. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, ulotek, broszur), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania.
7. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
8. Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych).
9. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- a) liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- b) liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła gmina Chełmża,
- c) liczba zorganizowanych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań w których gmina uczestniczyła,
- d) liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- e) liczba udzielonych porad oraz interwencji,

- f) liczba prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników w których gmina uczestniczyła,
- g) liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,
- h) liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,
- i) liczba zorganizowanych akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których gmina uczestniczyła,
- j) liczba uczestników akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których gmina uczestniczyła.

4. CEL SZCZEGÓŁOWY: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

1. Opracowanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli kadr, podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu).
3. Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostęp do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Wskaźniki:

- a) liczba przeprowadzonych szkoleń,
- b) liczba uczestników szkoleń,
- c) liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,

VI. SPODZIEWANE EFEKTY

1. Zmiana postaw mieszkańców gminy Chełmża wobec przemocy domowej.
2. Stała edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, broszury, udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do udzielenia pomocy rodzinom w których występuje zjawisko przemocy.
4. Spadek liczby przypadków przemocy.
5. Objęcie skuteczną pomocą rodzin dotkniętych problemem przemocy.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030, skierowany jest do:

- a) osób doświadczających przemocy domowej zamieszkujący na terenie gminy Chełmża,
- b) osób stosujących przemoc domową ,
- c) świadków przemocy domowej,
- d) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową
- e) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych, podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Chełmża.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 są:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży,
- b) Urząd Gminy w Chełmży,
- c) Gminny zespół interdyscyplinarny w Gminie Chełmża,
- d) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- e) Placówki oświatowe z terenu gminy Chełmża,
- f) Gminny Ośrodek Zdrowia w Zelgnie,

Partnerami w realizacji działań są:

- a) Sąd Rejonowy w Toruniu,
- b) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu,
- c) Szpital Powiatowy w Chełmży,
- d) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chełmży,
- e) Komisariat policji w Chełmży,
- f) Ośrodki wsparcia,
- g) Organizacje pozarządowe,
- h) Kościoły,
- i) Społeczność lokalna.

IX. ŚRODKI FINANSOWE

Źródłami finansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji programu będą:

- budżet gminy Chełmża,
- budżet państwa,
- inne źródła (fundusze pomocowe lub Unii Europejskiej).

X. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej prowadzić będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży przy współpracy z zespołem interdyscyplinarnym. Monitoring polegać będzie na corocznym, systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań od podmiotów zaangażowanych w realizację programu. Monitoring programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności.

Ewaluacja programu będzie prowadzone poprzez systematyczne zbieranie i analizę danych dotyczących realizacji programu. Wskaźnikami ewaluacji będą: liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy domowej, liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej, liczba sprawców przemocy, liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”. Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów

istniejących w gminie Chełmża, a także na zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Na podstawie danych uzyskanych od realizatora programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z zespołem interdyscyplinarnym przygotowuje sprawozdanie z realizacji programu w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

ZAKOŃCZENIE

Wszyscy wiemy, że przemoc była i z pewnością będzie, mimo to trzeba z nią walczyć i nie można pozwolić na to, że niszczyła wszystko na swojej drodze. Jest wielu ludzi i wiele organizacji, które pomagają zwalczać wszelkie objawy przemocy. Każdy z nas powinien starać się tępić przemoc już w zarodku. Jeżeli widzimy, że w naszym otoczeniu istnieje przemoc, powinniśmy reagować i informować odpowiednie instytucje. Jednak bardzo ważne jest, aby w naszej świadomości pozostawało, iż należy niszczyć wszelkie objawy przemocy.

Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej ma służyć właśnie do takich celów. Ma minimalizować skutki przemocy domowej a przede wszystkim dążyć do zmniejszenia zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Chełmża. Ma także za zadanie podniesienia świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i podniesienie, jakości usług na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej.

Gminny program nie jest dokumentem zamkniętym, będzie podlegał w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości, modyfikacjom.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Anna Bykowska

